

Nr 434

Av herr **Hæggbloom**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.*

I fråga om ett par anslagsposter under nionde huvudtiteln föreligger det anmärkningsvärda förhållandet, att avsevärda anslagshöjningar motiveras så knapphändigt att anslagsäskandet närmast får karaktären att vara en improvisation från jordbruksdepartementets sida.

Så föreslås under anslagsrubriken: »Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.» en uppskrivning av anslaget från 2 300 000 kronor till 3 300 000 kronor. Lantbruksstyrelsen, under vars verksamhet anslagsanvändningen faller, har i sina petita hemställt om oförändrat anslagsbelopp. Någon redovisning för ämbetsverkets inställning till de inom jordbruksdepartementet uppgjorda planerna förekommer inte. För riksdagen, som har att bedöma anslagshöjningens behövlighet och ändamålsenligheten i dess föreslagna användning, hade det givetvis varit av stort värde att få kännedom om lantbruksstyrelsens inställning. Nu får denna utläsas av det i huvudtiteln återgivna yttrandet, att då 1960 års riksdag delvis omdisponerat norrlandsanslagen och därjämte fastställt nya riktlinjer för deras utnyttjande, föreslår lantbruksstyrelsen oförändrad medelstilldelning, då ingen erfarenhet finnes om vare sig medlens användning eller effekten därav.

Detta uttalande bör väga tyngre än departementschefens uppgift om att lantbruksnämnder, hushållningssällskap, lantmäterimyndighet och skogsvårdsstyrelser inom de berörda områdena efter erhållet uppdrag inkommit med förslag till planer till rationaliseringsåtgärder av sådan omfattning, att det av 1960 års riksdag anvisade särskilda stödet till det norrländska jordbruket snarast kommer att i sin helhet disponeras till bidrag till rationaliseringsobjekt samt för anlåtande av för rationaliseringsarbetet erforderlig expertis. Hur fördelningen sker mellan bidrag och expertiskostnader redovisas inte. Erfarenheten från annan anslagsanvändning har visat att planeringskostnaderna blir mycket höga, när planeringen göres med för stor omfattning, och att då

endast mindre belopp blir över till bidrag. Att riksdagsanslag, som anvisats för ett budgetår, går åt för avsett ändamål är väl annars ingenting annat än vad riksdagen avsett, då den år 1960 godkände en ny plan för medelsanvisning och medelsanvändning. Riksdagen torde i fjol varit av den uppfattningen, att de godkända planerna skulle gälla en rad år framåt och omprövas först när en ändring kunde grundas på vunnit erfarenhet.

Att departementschefen nu föreslår att innan sådan erfarenhet vunnits anslaget skall i det närmaste fördubblas i strid mot vederbörande ämbetsverks råd till försiktighet, bör inte av riksdagen kunna godtagas. Det skulle vara detsamma som ett erkännande av att det ståndpunkts-tagande som riksdagen gjorde i fjol grundats på felaktiga informationer. Tillåter budgetläget, att ett så stort belopp som 1 000 000 kronor ställs till förfogande för att hjälpa upp Norrlands jord- och skogsbruk, finns anledning diskutera, om inte beloppet skulle komma till bättre användning, om det användes till sådana skogliga åtgärder, där staten har många års underlåtenhetssynder att sona.

Tidigare sätt att disponera förbättringsanslag till det norrländska näringslivet till storslagna planeringar, som slukat bidragsmedlen och sedan inte blivit fullföljda, gör att man känner sig betänksam inför de från centralt håll beställda rationaliseringsplanerna, som departementschefen redovisar. Att lokala organ, som anmodas föreslå rationaliseringsobjekt inom de vidsträckta norrländska jordbruks- och skogsbygderna, kan uppgöra planförslag, vilkas genomförande skulle kosta massor av pengar, är lättförståeligt. Det riktiga är dock, att rationaliseringsverksamheten inte centraldirigeras fram, utan påkallas av de jord- och skogsbrukare det gäller och att rationaliseringshjälp ställs till deras förfogande enligt de år 1959 fastställda grunderna för rationaliseringsverksamheten. Dessa innebär bl. a. att rationaliseringsåtgärden skall vara ekonomiskt bärig och genomförbar även utan bidraget, som skall ha som uppgift att stimulera till snabbt genomförande av åtgärderna. Någon ingående prövning av de hopsamlade rationaliseringsobjektens ekonomiska bärighet har de lokala organen inte kunnat verkställa med den brådska som förelegat och de många projekt det gäller. Med den betänksamhet, som norrländska jordbrukare på flera håll anser sig ha skäl att hysa mot s. k. koncentrerade rationaliseringsåtgärder, finns ingen anledning för riksdagen att riskera felinvesteringar genom att utan mer ingående prövning än som synes ha skett redan nu ändra på en medelsfördelning, varom kompromiss träffades vid 1960 års riksdag. Kungl. Maj:t bör återkomma till riksdagen med nya äskanden först då erfarenhet om utnyttjande och effekt av de av riksdagen anvisade medlen kan redovisas.

Med anledning av vad här anförts hemställes,
att riksdagen med avslag på Kungl. Maj:ts förslag till
»Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norr-
land m. m.» för budgetåret 1961/62 anvisar ett reserva-
tionsanslag å 2 300 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1961

Einar Hægglom

Nr 435

Av herr **Löfroth**, *i anledning av Kungl. Maj:ts framställning
om anslag till Åtgärder för ökad skogsproduktion
i Norrland m. m.*

(Lika lydande med motion nr 375 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1961

John G. Löfroth